

Kukátko

IV. ročník krajské postupové přehlídky amatérského divadla pro dospělé a dětské publikum

Pár slov šéfredaktora

Text: -mpe-

Vážení návštěvníci přehlídky, mám obrovskou radost, že vám společně s celou redakcí můžeme přinášet doprovodný časopis Kukátko už čtvrtým rokem. Divadelní salón paní Ljuby měl svoji premiéru v roce 2021 a derniéru má v nedohlednu.

Za projektem stojí spousta lidí a všichni si zaslouží mimořádnou pochvalu a uznání, že do Neratovic přináší kulturu ze všech koutů republiky za pomoci amatérských divadelních souborů. Lidé, kteří zde hrají nejsou profesionální herci. Jsou to mámy a tátové od rodin, manažeři, dělníci... A divadlu se věnují ve svém volném čase. Za to jim patří uznání a určitá shovívavost.

Děkujeme všem souborům minulým, současným i budoucím za účast na přehlídce, porotě za hodnocení a návštěvníkům za vytváření kouzelné atmosféry. Přejeme vám příjemnou podívanou. – vaše **Kukátko**

Ze života Ljuby Hermanové, talentované a temperamentní herečky

text: -nira-

Divadelní salon nese jméno Ljuby Hermanové, oblíbené české herečky, muzikálové a operetní zpěvačky a šansonierky. Její pestrý život obsahuje plno obdivuhodných úspěchů ale i kuriozních perliček.

Ljuba Hermanová se narodila 23. dubna 1913 v Neratovicích v ulici Nádražní a dostala něžné jméno Luběnka. Otec Jan Hugo Herrmann byl železniční úředník a trochu despota, Ljuba k němu nikdy nenašla vztah. Naopak matku Annu milovala, ta byla nadšenou ochotnicí a dceři vštěpovala umělecký talent. Zpívala s ní, nechala ji, aby chodila na divadelní zkoušky a hrála na housle. Jelikož měla už od dětství „čerta v těle“, ráda se věnovala spíš klukovským zábavám, mezi které patřilo házení šutry a lezení po stromech.

Začátky kariéry

Když se Ljuba s rodiči přestěhovala do Prahy, vystudovala gymnázium a úspěšně se dostala na konzervatoř. Na ni však nenastoupila a odešla rovnou hrát do smíchovské Arény. Odtud pokračovala do Švandova divadla a dál do velkých divadelních sálů střední Evropy, kde zpívala jakožto subreta v operetách. Díky tomu byla již ve 30. letech 20. století velice oblíbenou a populární. V roce 1934 se stala hlavní ženskou pěveckou hvězdou Osvobozeného divadla, kde si jako jediná žena zahrála a zazpívala v předscéně s Jiřím Voskovcem a Janem Werichem. Již předtím ji angažovali do komedie Peníze nebo život, ve které společně s Hanou Vítovu nazpívala slavný hit Život je jen náhoda. Její přelétavost jí ale nedovolila v žádném angažmá vydržet příliš dlouho, a tak se po čase přesunula do Nového divadla Oldřicha Nového.

Komplikace kvůli válce a následný vzestup

Na konci třicátých let začala mít problémy, jelikož byla poloviční Židovkou. Po dobu šesti let nemohla v období Protektorátu vůbec veřejně vystupovat. Po válce se vrátila ke svému poslednímu angažmá u Nového. O rok později

přestoupila, již podruhé, do Osvobozeného divadla, kde si zahrála v premiérách komedie Přišla na večeri a muzikálu Divotvorný hrnec. Prošla taktéž Divadlem Na Karlíně, kde účinkovala od roku 1949 a za tu dobu poznala spoustu českých, ale i evropských režisérských ikon. Pracovala například s Alfredem Radokem, Jiřím Frejkou nebo s Vlastou Burianem. V roce 1958, mimo jiné, spoluzaložila Divadlo Na zábradlí, kde si zahrála v legendárním počínu Antonína Moskalyka Kdyby tisíc klarinetů.

Vyvrcholením Ljubiny kariéry v Divadle Na zábradlí byla inscenace Nejlepší rocky paní Hermanové, jež byla sepsána tamními dramaturgy Milošem Macourkem a Václavem Havlem. Hostovala v kabaretu Večerní Brno s řadou šansonů nebo v parafrázi Krále Lávy Karla Havlíčka Borovského od Milana Uhdeho. Vystupovala v různých pořadech a zábavných vystoupeních až do devadesátých let. Diváky udivovala svou vitalitou a tanečními schopnostmi, kterými vládla až do své smrti. Dobře se jí dařilo v operetách, hudebních francouzských komediích a muzikálech, rovněž vystupovala v rozhlase, televizi a nahrála několik gramofonových desek. Ondřej Suchý o ní vydal knížku Ljuba Hermanová.

Nespoutaná duše

Jinak byla tato herečka známá svým znamenitým módním vkusem, vždy byla takzvaně šik. Ale zároveň se sama nikdy nebrala moc vážně, jako jedna z mála hereček si ze sebe dokázala udělat legraci. Života i jeho radostí si užívala plnými doušky. Ráda se bavila, vymetala večírky, všude jí bylo plno. Jan Werich na její adresu kdysi poznamenal, že zrála jak víno z dobré úrody, protože ani s přibývajícím věkem neztrácela svůj půvab a šarm. Čtyřikrát se také vdala a čtyřikrát se rozvedla, děti ale neměla žádné. Všichni její partneři byli mladší než ona, ten poslední dokonce o téměř třicet let. V roce 1966 získala titul zasloužilá umělkyně. Do konce života čilá a vitální Ljuba Hermanová zemřela 21. května 1996 v Praze. Je pochována na Vyšehradě ve společném hrobě (s herci Fabiánovou, Dítětem a dalšími).

Tři drbinky o Ljubě Hermanové

V dlouhém výčtu jejích ctitelů nechyběli ani Voskovec s Werichem. „Myslím, že jsem se Werichovi líbila, ale mně se líbil spíš jemnější a romantičtější Voskovec. Ovšem randila jsem s oběma. Později jsem se dozvěděla, že si to pak v šatně stejně řekli,“ přiznala herečka po letech.

Také tvrdila, že autor Jaroslav Ježek napsal píseň Život je jen náhoda právě pro ni, protože ji miloval. Kuriózní je, že to samé prohlašovala i Vítová. Dnes už se bohužel nedozvíme, jak to bylo ve skutečnosti.

Žila bohémským způsobem života, není překvapením, že se v její minulosti vyskytovaly drogy různého druhu. Se šňupáním kokainu to údajně došlo až tak daleko, že jednou vyběhla z hotelu pouze v rozepnutém kabátu, jen aby si mohla koupit další dávku. Kokain, milenci, alkohol a flámy – i takový byl život Ljuby Hermanové.

Srdce a duše neratovických ochotníků

text: -oš-

Manželé Marie a František Živní jsou srdcem a duší ochotnického divadla v Neratovicích. Po celý život se věnovali amatérské scéně s obdivuhodnou vášní a odhodláním, díky čemuž si vysloužili úctu nejen místních divadelníků, ale i širšího publika v celorepublikovém měřítku. Dnes stojí v čele Divadelního salonu paní Ljuby jako její patroni. Jejich přátelský a vstřícný přístup dává přehlídce zvláštní kouzlo, které přitahuje divadelní soubory i nadšené diváky z různých koutů republiky. V našem rozhovoru se podělili o své zkušenosti, zážitky a radost, kterou jim divadlo přináší.

Jaké byly vaše začátky v ochotnickém divadle? Co vás k němu přivedlo a co vás u něj udrželo?

Marie: Začínala jsem, když mi bylo asi 16 let. Hrála jsem v pohádkách princezny, jak už to bývá u mladých holek, a s věkem role přibývaly. Já hrozně milovala divadlo jako divačka, líbili se mi profesionální herci, a vždy jsem si přála hrát divadlo.

Vidíte rozdíly mezi amatérským divadlem, jaké bylo za vašich začátků, a dnešním amatérským divadlem? Pokud ano, jaké?

Marie: To v každém případě, jsou to velké rozdíly jak po herecké stránce, kdy se v minulosti divadlo hrálo trochu jinak co se týče třeba mluvy, tak ale i vybavení divadel je dnes jiné. Kulisy jsme dříve dělali svépomocí, dnes se vše nechává vyrábět. Každopádně amatérské divadlo se určitě vyvíjí správným směrem a změny to jsou pozitivní.

Letos se Neratovická přehlídka amatérských divadel koná již počtvrté. Na co se těšíte nejvíce, popř. jak vnímáte celý festival?

Marie: festival vnímám pozitivně, protože nás festivaly celkově moc baví, účastníme se jak těch soutěžních, tak i nesoutěžních. Chodíme se dívat na představení, protože nás to zaprvé zajímá, a za druhé se i přiučíme, či naopak řekneme: „tak tohle ne, to bylo špatně, to bychom nikdy neměli tak udělat“. Například jezdíme již třicet let každý rok na přehlídku venkovských divadelních souborů do Vysoké nad Jizerou.

Jak vzpomínáte na vystoupení hry Sira Ronalda Harwooda Kvartet se souborem Havlíček, kterým jste zakončili minulý ročník přehlídky? Co pro vás tento moment znamenal? Těm, kterým na vystoupení nebyli řeknu, že děkovaný aplaus byl skutečně frenetický.

Marie: Znamenalo to pro nás pro všechny moc a moc, protože jak se říká: „potlesk je největší odměnou pro herce“. Takže jsme byli nadšení, že jsme takový potlesk měli, a že se nám představení vcelku podařilo.

Na závěr by mě zajímalo, zda máte nějaké rady pro mladé herce a herečky, kteří by chtěli začít s ochotnickým divadlem?

Marie: Rady? To nevím. Pomoz mi, Franto.

František: Člověk musí být v tom divadle i trochu skromný. Ony vám role nepadají jen tak do náruče. Někdy člověk musí hrát i jak se říká takovou „čurdu“. Herci si často myslí, že přijdou do divadla a budou hrát velkou roli, a ono to tak není. Je potřeba trochu talentu.

Marie: Takže začátky kolikrát jsou trochu těžké, člověk musí začínat od píky.

František: Také mi v dnešním divadle trochu chybí takzvaný „vnitřní život souboru“. Dříve jsme se scházeli na zkoušku od sedmi večer již ve čtyři odpoledne a trávili jsme spolu čas, slavili narozeniny a svátky. Bylo to takové rodinné. Mladým divadelníkům bych tedy zároveň poradil snažit se tento vnitřní život souboru udržovat.

Historie českého divadla I. • Středověk

Text: -mpe-

Vítám vás u pětidílného seriálu o historii českého divadla. V každém Kukátku najdete příspěvek týkající se nějakého období našich dějin, které mělo na divadlo vliv. Postupně se od středověku dostaneme až do moderní doby.

Od raného středověku do začátku novověku byly základy českého divadla pevně spjaty s náboženskými obřady a liturgickými hrami. První divadelní formy, které na našem území vznikaly, měly za cíl předávat biblické příběhy a šířit víru mezi lidmi. Ti většinou neuměli číst. Liturgické hry byly součástí církevních slavností, především o Vánocích a Velikonocích, a hrály se v kostelích v latině.

Přibližně od 14. století se divadlo začalo rozvíjet i mimo církve. Objevovaly se světské hry a různé formy představení, často komického charakteru. Tato lidová divadelní tvorba bývala organizována při poutích a trzích. Rozšiřovaly ji putovní společnosti herců, kteří cestovali mezi jednotlivými městy a vesnicemi. Herci předváděli žonglérské kousky, akrobatické výstupy a hráli satirické scénky, často kritizující společenské a náboženské poměry. Od konce středověku se také začaly rozvíjet hry psané v češtině, i když tvorba byla stále velmi prostá.

S příchodem renesance a humanismu se divadlo postupně začalo měnit. Otevřelo cestu k větší rozmanitosti her

a témat. Za jeden z klíčových prvků středověkého divadla můžeme považovat vznik tzv. pašijových her, které připomínaly utrpení a smrt Ježíše Krista a měly velký vliv na formování divadelní kultury v Čechách. Tyto hry často zahrnovaly zpěv, recitaci i tanec.

Ačkoli byla tato raná divadelní představení jednoduchá – a především určená k výchově nebo zábavě, položila základy české divadelní tradice, která se rozvíjela po následující staletí.

Pár fotografií z loňska

Foto: -lin-

Děkujeme
sponzorům

SDN
Neratovice

Ministerstvo
kultury

město
Neratovice

NIPOS
Artama

Redakce Kukátka

šéfredaktor: Martin Peprný

redaktoři: Nikola Rajchertová, Barbora Moravcová, Ema Šůrová, Ondřej Šimáček

a redaktorka a fotografka: Linda Šprinclová

